

LLETRES

Ciutadella i Cal·ligrafia.

A. Argilés i Solà

La diada de Sant Jordi és un bon motiu per interrelacionar dos fets diferents amb motiu de l'aparició d'aquest article, que m'ha demanat la revista *Quadern*, i que gustosament intentaré fer el millor que pugui, parlar de la cal·ligrafia des del vessant de president de l'Associació Premis Catalunya de Cal·ligrafia Argilés i Solà.

Els dos fets que abans he esmentat són fets de valor i lluita, l'un, el del petit contra el gran, en aquest cas Sant Jordi contra el drac, la gran fera devoradora que ho engoleix tot en la seva fam insaciable que li demana el seu estómac, un païdor que segrega uns àcids que ho desfan tot, fins i tot llibres i roses. Aquesta llegenda sempre serà viva, com també és viu el record del que va succeir el 9 de juliol de 1558 a la vila de Ciutadella, a Menorca, on el drac afamat, amb ganes d'engolir més enllà del seu territori, és en forma de turcs que envaïren la capital de Menorca. Avui encara hi ha noms que ho recorden, com "Sa platja d'Es degolladors", en referència al que hi va succeir.

Aquests fets són coneguts com el "dia de sa desgràcia" en l'Acta de Constantinoble, redactat pel notari públic de Ciutadella de Menorca Pere Quintana, segrestat pels turcs i en captiveri a Torre Golata de la ciutat de

Constantinoble, el dia 7 d'octubre de 1558, escrit en català.

Aquesta Acta és molt estimada pels ciutadellencs perquè dona fe d'un dels esdeveniments més luctuosos i heroics de Ciutadella quan sofrí l'atac turc, el drac engolidor, segons diu el *Manual de Novells Ardits* (1 de juliol de 1558, volum XVII, conservat a l'arxiu municipal de Barcelona):

"Divendres 1. Aquest dia comparegué la armada turquescha davant de la villa de Ciutadella de la Ylla de Menorca que son sent y quatro galeas ab quatre que hi ha francesos ab que va lo embazador de França y trenta galiotas".

Eren els turcs, un altre dels fragments diu així:

"E trovaren que los de Ciutadella eren circa de quatre cent homens, y los de Alayor cent deu, y los de Mercadal cent, y los de Mahó set o vuit homens, que per tot eren sis cents y vint homens, compresos quaranta soldats de la companya del dit capità Negrete", i aquests foren el valor, la lluita, la raó de la defensa, etc., però que no pogueren resistir davant de tanta desproporció.

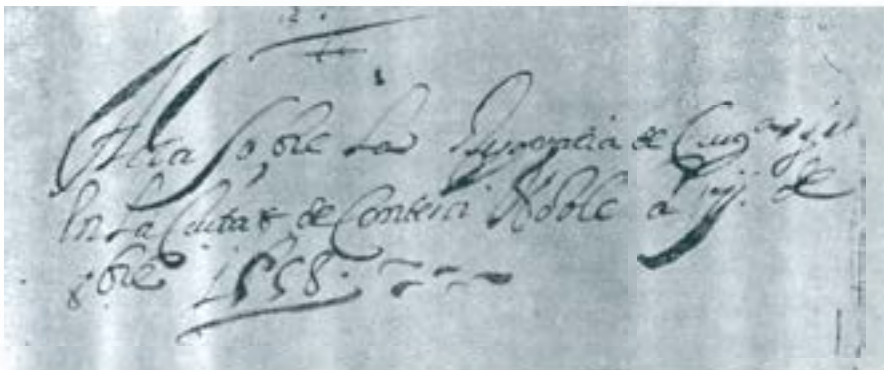
A partir de l'any 1858 comença el costum convertit avui en tradició cen-

tenària de la lectura pública i solemne de l'Acta de Constantinoble en la sessió extraordinària que l'ajuntament celebra cada any el dia 8 de juliol.

I ara, aquí, és quan jo enllaço aquests fets, que vaig descobrir la publicació de l'acta en l'edició paleogràfica i transcripció catalana d'Edicions Nova Menorca, en la qual en una plana hi ha la fotocòpia de l'original i a l'altra la transcripció per facilitar-ne la lectura és veritablement un plaer llegir-la perquè van trobant les teves arrels i de la llengua, a voltes penso que els catalans parlem un menorquí estrany...

Què té a veure tot això amb els Premis Catalunya de Cal·ligrafia Argilés i Solà? I dó, que la cal·ligrafia original de l'acta em dona peu a impulsar els premis atès que una de les bases és copiar un petit fragment "de lo acte desus dit", d'aquesta manera complim els tres objectius dels estatuts de l'associació: reintroduir l'hàbit de la cal·ligrafia a la societat; promoure la cal·ligrafia amb participació ciutadana; i divulgar la cultura i tradició catalana en la cal·ligrafia.

Així, el 5 de juny de 2001 lliurarem els premis i posteriorment enviarem l'exposició itinerant a Ciutadella de Menorca per incorporar-la a les festes del 9 de juliol, el setembre a la Paeria, a Lleida, el novembre a la Catalunya Nord, etc,

Acta sobre la desgràcia de Ciutadella fet en la ciutat de Constantinoble a VII d'octubre de 1558.